

בראשית פרק יח פסוק יט

כִּי יִדְעֹתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת בְּנֵי וְאֵת בֵּיתוֹ
אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרַךְ יִקְוֶה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט
לְמַעַן הָבִיֵא יִקְוֶה עַל אַבְרָהָם אֶת אֲשֶׁר דָּבַר עָלָיו :

רש"י
כי ידעתי - לשון חיבה, כמו (רות ב א) מודע לאישה, (שם ג ב) הלא בועז מודעתנו, (שמות לג יז) ואדעך בשם, ואמנם עיקר לשון כולם אינו אלא לשון ידיעה, שהמחבב את האדם מקרבו אצלו ויודעו ומכירו. ולמה ידעתי, למען אשר יצוה לפי שהוא מצוה את בניו עלי לשמור דרכי. ואם תפרשהו כתרגומו יודע אני בו שיצוה את בניו וגו', אין למען נופל על הלשון: **יצוה** - לשון הוזה, כמו (איוב א ה) ככה יעשה איוב: **למען הביא** - כך הוא מצוה לבניו שמרו דרך ה' כדי שיביא ה' על אברהם וגו'. על בית אברהם לא נאמר, אלא על אברהם, למדנו כל המעמיד בן צדיק כאלו אינו מת:

דברים פרק ח פסוק ב

וְזָכַרְתָּ אֶת כָּל הַדְרֹךְ אֲשֶׁר הִלַּכְתָּ יִקְוֶה אֶלְהֵיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר לְמַעַן עֲנִתְךָ לְנִסְיָתְךָ לְדַעַת אֶת אֲשֶׁר בְּלִבְּךָ הִתְשַׁמֵּר <מצותו> מִצֹּתֶיךָ אִם לֹא :

רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק א הלכה ג

כיון שנגמל איתן זה התחיל לשוטט בדעתו והוא קטן והתחיל לחשוב ביום ובלילה והיה תמיהה היאך אפשר שיהיה הגלגל הזה נוהג תמיד ולא יהיה לו מנהיג ומי יסבב אותו, כי אי אפשר שיסבב את עצמו, ולא היה לו מלמד ולא מודיע דבר אלא מושקע באור כשדים בין עובדי כוכבים הטפשים ואביו ואמו וכל העם עובדי כוכבים והוא עובד עמהם ולבו משוטט ומבין עד שהשיג דרך האמת והבין קו הצדק מתבוננתו הנכונה, וידע שיש שם אלוה אחד והוא מנהיג הגלגל והוא הכל ואין בכל הנמצא אלוה חוץ ממנו, וידע שכל העולם טועים ודבר שגרים להם לטעות זה שעובדים את הכוכבים ואת הצורות עד שאבד האמת מדעתם, ובן ארבעים שנה הכיר אברהם את בוראו, כיון שהכיר וידע התחיל להשיב תשובות על בני אור כשדים ולערוך דין עמהם ולומר שאין זו דרך האמת שאתם הולכים בה ושיבר הצלמים והתחיל להודיע לעם שאין ראוי לעבוד אלא לאלוה העולם ולו ראוי להשתחוות ולהקריב ולנסך כדי שיכירוהו כל הברואים הבאים, וראוי לאבד ולשבר כל הצורות כדי שלא יטעו בהן כל העם כמו אלו שהם מדמים שאין שם אלוה אלא אלו. כיון שגבר עליהם בראיותיו בקש המלך להורגו ונעשה לו נס ויצא לחרן, והתחיל לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העולם ולהודיעם שיש שם אלוה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד, והיה מהלך וקורא ומקבץ העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה עד שהגיע לארץ כנען והוא קורא שנאמר ויקרא שם בשם ה' אל עולם, וכיון שהיו העם מתקבצין אליו ושואלין לו על דבריו היה מודיע לכל אחד ואחד כפי דעתו עד שיחזירוהו לדרך האמת עד שנתקבצו אליו אלפים ורבות והם אנשי בית אברהם ושתל בלבם העיקר הגדול הזה וחבר בו ספרים והודיעו ליצחק בנו, וישב יצחק מלמד ומזהיר, ויצחק הודיע ליעקב ומינהו ללמד וישב מלמד ומחזיק כל הנלוים אליו, ויעקב אבינו למד בניו כולם והבדיל לוי ומינהו ראש והושיבו בישיבה ללמד דרך השם ולשמור מצות אברהם, וצוה את בניו שלא יפסיקו מבני לוי ממונה אחר ממונה כדי שלא תשכח הלמוד, והיה הדבר הולך ומתגבר בבני יעקב ובנלוים עליהם ונעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ה', עד שארכו הימים לישראל במצרים וחזרו ללמוד מעשיהן ולעבוד כוכבים כמותן חוץ משבת לוי שעמד במצות אבות, ומעולם לא עבד שבת לוי עבודת כוכבים, וכמעט קט היה העיקר ששתל אברהם נעקר וחוזרין בני יעקב לטעות העולם ותעיותן, ומאהבת ה' אותנו ומשמרו את השבועה לאברהם אבינו עשה משה רבינו רבן של כל הנביאים ושלחו, כיון שנתבא משה רבינו וברח ה' ישראל לנחלה הכתירן במצות והודיעם דרך עבודתו ומה יהיה משפט עבודת כוכבים וכל הטועים אחריה.

השגת הראב"ד / **ובן ארבעים שנה הכיר אברהם את בוראו**. א"א יש אגדה בן שלש שנים שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי מנין עקב. **והיה מהלך וקורא וכו' עד שהגיע לארץ כנען שנאמר ויקרא שם בשם ה' אל עולם**. א"א ותמה אני שהרי היו שם שם ועבר איך לא היו מוחין, ואפשר כי מוחים היו ולא אירע להם שישברו את צלמיהם לפי שהיו מתחבאים מהם עד שבא אברהם ושבר צלמי אביו.

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored in memory of Mr. Gerald Moskowitz z"l by his family.
לעי"נ גרשון אלטר בן יהודה וולף ז"ל

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

Guide for the Perplexed III 24

[...] The account of Abraham our father binding his son, includes two great ideas or principles of our faith. First, it shows us the extent and limit of the fear of God. Abraham is commanded to perform a certain act, which is not equalled by any surrender of property or by any sacrifice of life, for it surpasses everything that can be done, and belongs to the class of actions which are believed to be contrary to human feelings. He had been without child, and had been longing for a child; he had great riches, and was expecting that a nation should spring from his seed. After all hope of a son had already been given up, a son was born unto him. How great must have been his delight in the child! how intensely must he have loved him! And yet because he feared God, and loved to do what God commanded, he thought little of that beloved child, and set aside all his hopes concerning him, and consented to kill him after a journey of three days. If the act by which he showed his readiness to kill his son had taken place immediately when he received the commandment, it might have been the result of confusion and not of consideration. But the fact that he performed it three days after he had received the commandment, proves the presence of thought, proper consideration, and careful examination of what is due to the Divine command and what is in accordance with the love and fear of God. There is no necessity to look for the presence of any other idea or of anything that might have affected his emotions. For Abraham did not hasten to kill Isaac out of fear that God might slay him or make him poor, but solely because it is man's duty to love and to fear God, even without hope of reward or fear of punishment. We have repeatedly explained this. The angel, therefore, says to him, "For now I know," etc. (ibid. ver. 12), that is, from this action, for which you deserve to be truly called a God-fearing man, all people shall learn how far we must go in the fear of God. This idea is confirmed in Scripture: it is distinctly stated that one sole thing, fear of God, is the object of the whole Law with its affirmative and negative precepts, its promises and its historical examples, for it is said, "If thou wilt not observe to do all the words of this Law that are written in this book, that thou mayest fear this glorious and fearful name, the Lord thy God," etc. (Deut. 28:58). This is one of the two purposes of the 'akedah (sacrifice or binding of Isaac).

The second purpose is to show how the prophets believed in the truth of that which came to them from God by way of inspiration. We shall not think that what the prophets heard or saw in allegorical figures may at times have included incorrect or doubtful elements, since the Divine communication was made to them, as we have shown, in a dream or a vision and through the imaginative faculty. Scripture thus tells us that whatever the Prophet perceives in a prophetic vision, he considers as true and correct and not open to any doubt; it is in his eyes like all other things perceived by the senses or by the intellect. This is proved by the consent of Abraham to slay "his only son whom he loved," as he was commanded, although the commandment was received in a dream or a vision. If the Prophets had any doubt or suspicion as regards the truth of what they saw in a prophetic dream or perceived in a prophetic vision, they would not have consented to do what is unnatural, and Abraham would not have found in his soul strength enough to perform that act, if he had any doubt [as regards the truth of the commandment]. It was just the right thing that this lesson derived from the 'akedah ("sacrifice") should be taught through Abraham and a man like Isaac. For Abraham was the first to teach the Unity of God, to establish the faith (in Him), to cause it to remain among coming generations, and to win his fellow-men for his doctrine; as Scripture says of him: "I know him, that he will command," etc. (Gen. 8:19). In the same manner as he was followed by others in his true and valuable opinions when they were heard from him, so also the principles should be accepted that may be learnt from his actions; especially from the act by which he confirmed the principle of the truth of prophecy, and showed how far we must go in the fear and the love of God.

This is the way how we have to understand the accounts of trials; we must not think that God desires to examine us and to try us in order to know what He did not know before. Far is this from Him; He is far above that which ignorant and foolish people imagine concerning Him, in the evil of their thoughts. Note this.